

→ **Dagbesteding De Opstap aan de Mauritskade in Amsterdam. Bezoekers zouden niet weten wat ze zonder hun wekelijkse uitje naar De Opstap zouden moeten.**
FOTO EVA PLEVIER

onze hoge score van een 8,8 en een tweede plek op de lijst in de aanbesteding," zegt een woordvoerder. "In onze ogen is het onbegrijpelijk." Roads is verantwoordelijk voor allerlei succesverhalen in Amsterdam, zoals restaurant Freud in de Spaarndammerbuurt, fietswinkel Recycle in de Hallen en Zeefdrukmakers in West. Daar worden mensen met lichte tot zware psychische aandoeningen klaargestoomd voor een baan of opleiding. Roads is voornemens deze plekken niet te sluiten, wel moet voor driehonderd cliënten een nieuwe plek worden gezocht.

De woordvoerder: "Al het moois dat in de afgelopen jaren is opgebouwd, gaat door een aanbesteding kapot."

Met mensen schuiven

Want het onderbrengen van cliënten op een nieuwe plek heeft een enorme impact op hun levens, zegt Dessie Lividikou, beleidsmedewerker WMO bij Cliëntenbelang Amsterdam. "Het gaat om een kwetsbare groep, voor wie het een grote stap is om überhaupt naar een dagbesteding te gaan, en bij wie het vaak lang duurt om te wennen. Dagbestedingen verschillen onderling flink van elkaar, dus een passende plek vinden is niet eenvoudig."

Behalve dat cliënten er niet op zitten te wachten om ergens anders naartoe te gaan, vervolgt ze, is het in veel gevallen nog niet duidelijk waar ze überhaupt naartoe zouden kunnen. Er is een overgangperiode tot 1 mei, dus de komende maanden moeten oude en nieuwe zorgaanbieders bij elkaar komen om concrete plannen te maken. "Op zich lijkt het te kunnen, zorgaanbieders zeggen dat ze nieuwe plekken kunnen creëren. Maar kijk alleen al naar de personeelskrapte, krijgen ze dat echt voor elkaar?"

Een voorbeeld van een onzekere situatie is die van Kwekerij Osdorp, waar nu nog 150 mensen terecht kunnen. De kwekerij moet op 1 mei sluiten, zonder dat nog duidelijk is waar de cliënten dan naartoe moeten. Er wordt rondgekeken, een klein deel gaat bijvoorbeeld misschien naar bierbrouwerij De Prael. Maar, zoals oprichter van de brouwerij Fer Kok stelt: "Van een rustige kwekerij buiten de stad naar een bierbrouwerij in hartje centrum, dat is wel even iets anders."

"Het lijkt wel koehandel," zegt Kok, die nu zo'n zeventig plekken aanbiedt voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. De Prael hoeft niet te sluiten, wel wordt er geschoven met mensen.

Ondertussen komen bij de kwekerij zo'n vijftig cliënten al helemaal niet meer opdagen, vertelt directeur Jeroen Rijkema. "Ze weten dat we dichtgaan en zien het niet zitten ergens anders

Dagbesteding in Weesp

Tot 1 januari verzorgde aanbieder Vivium nog een dagbesteding in Weesp, waar twintig ouderen terecht konden die extra ondersteuning nodig hebben. Die opvang is per 1 januari 2023 gesloten, zonder dat er een nieuwe plek voor de ouderen is geregeld. Geen zorgaanbieder heeft zich ingeschreven op de nieuwe aanbesteding, dus er zijn geen alternatieven. Een woordvoerder van wethouder Shula Rijxman (Zorg) noemt dit een 'aandachtspunt' en zegt dat de gemeente in gesprek is met een aantal gegunde aanbieders om in Weesp een dagbesteding te openen. Een locatie hiervoor is nog niet gevonden. Mocht dit niet lukken, dan kunnen de ouderen, al dan niet tijdelijk, ergens in Zuidoost terecht.

naartoe te gaan. Voordat je het weet verdwijnen deze mensen helemaal van de radar." Ook andere dagbestedingen wijzen op dit risico.

Ines Mochel (58) zou haar plekje bij De Opstap voor geen goud willen ruilen voor iets anders. Het is met haar chronische ziekte een vermoeiende opgave om hier te komen, maar het is haar zoveel waard dat ze pas niet meer zou komen als ze 'écht geen stap meer kan zetten'. Ze ontleent haar identiteit deels aan de plek, legt ze uit. "Als je op een verjaardag over jezelf vertelt, zeg je waarschijnlijk iets over je beroep. Ik kan nu zeggen dat ik schilder."

Mochel weet niet wat ze zonder De Opstap zou moeten, zegt ze terwijl ze de laatste hand legt aan haar stilleven – ze schildert flessen in de stijl van schilder Giorgio Morandi. Het is een van de twee uitjes die ze heeft, naast vrijwilligerswerk in een bibliotheek. "Zonder deze plek zou ik blijven leven, maar wel een stuk armer worden."

Aanbesteding Nieuwe dagbesteding kwetsbare Amsterdammers

'Het risico is dat mensen zo van de radar verdwijnen'

Door een nieuwe aanbesteding van de gemeente moet de komende maanden voor 810 kwetsbare Amsterdammers een andere dagbesteding worden gezocht. Betrokkenen maken zich grote zorgen. 'Al het moois dat is opgebouwd, gaat door een aanbesteding kapot.'

Anna Herter
AMSTERDAM

"Ach," zegt Ineke Wijnberg (73) verheugd als ze binnenkomt bij dagbesteding De Opstap en een bakje kerstkransjes ziet staan: "Hier is wél kerst gevierd."

Waar niet dan? "Bij mij," zegt ze terwijl ze een chocolaatje uit het bakje vist. "Als je helemaal alleen bent doe je dat niet." Haar kerstdiner bestond uit een boterham met kaas, de jaarwisseling vierde ze ook alleen.

Goddank is het nu weer maandag, haar lichtpuntje van de week. Ze komt schilderen, een reden om er 's ochtends uit te komen, vertrouwt ze toe. Vanwege het sociale aspect, maar ook omdat ze hier iets kan met haar creativiteit. Thuis lukt dat niet, want daar 'gaan de luiken dicht'.

Nieuwe aanbesteding

Het was dan ook schrikken toen Wijnberg zo'n drie weken geleden plots een brief van de gemeente op de mat kreeg, met de mededeling dat haar dagbesteding ging veranderen. Navraag bij De Opstap leerde dat nog moet blijken of haar geliefde plek kan blijven voortbestaan, als gevolg van een nieuwe aanbesteding van de gemeente.

Dat geldt voor meer van de 358 dagbestedingen in Amsterdam, waar mensen terecht kunnen die niet zelfstandig kunnen meedraaien in de maatschappij. Bijvoorbeeld omdat ze kampen met psychiatrische problematiek. Ook dak- en thuislozen, ouderen met dementie en Amsterdammers met verslavingsproblematiek of zware burn-outs komen naar de dagbesteding. Sommige plekken begeleiden mensen bij het terugkeren naar betaald werk of een opleiding.

Omdat contracten met zorgaanbieders aflopen is het geld afgelopen jaar opnieuw verdeeld. Er was veel animo voor de aanbesteding. De gemeente keek onder meer naar de kwaliteit van de ingediende plannen en naar een goede verspreiding door de stad.

De uitkomst: sommige aanbieders krijgen minder geld dan voorheen, andere juist meer, sommige vallen helemaal af en er zijn ook nieuwkomers. Door de verschuivingen moet de komende maanden voor ruim achthonderd mensen een nieuwe plek worden gevonden. Dat is 20 procent van het totale aantal Amsterdamse cliënten.

Freud, Recycle en Zeefdrukmakers

Hoe de aanbesteding verliep is voor betrokkenen onnavolgbaar. Zo ook voor aanbieder Roads, dat onder Arkin valt en flink minder budget heeft gekregen dan voorheen. "Ondanks

'Van een rustige kwekerij buiten de stad naar een brouwerij hartje centrum, dat is wel even iets anders'

Gemeente: 'Niemand hoeft te stoppen met dagbesteding'

Woordvoerders van wethouder Shula Rijxman (Zorg) benadrukken dat de bedoeling van de aanbesteding is dat die een kwaliteitsimpuls aan het aanbod geeft. 'Inzet was aanbieders te vinden die de beste dagbesteding voor Amsterdammers kunnen organiseren binnen het beschikbare budget. Partijen op wie we kunnen

bouwen. Hierbij is kwaliteit een belangrijk criterium. Gelukkig waren de inschrijvingen bij deze aanbesteding veelal van een hoog niveau. De consequentie hiervan kon echter wel zijn dat een nieuwe aanbieder beter uit de bus kwam dan een bestaande, met als gevolg dat cliënten in een aantal gevallen van aan-

bieder zijn gewisseld.' De gemeente zegt op de hoogte te zijn van het risico dat cliënten van de radar verdwijnen en zegt daarover in nauw contact te zijn met alle aanbieders. 'De aanbieders zelf hebben goed zicht op hun cliënten en zijn primair verantwoordelijk voor hun overdracht. Om ervoor te zorgen dat er niemand

buiten de boot valt, werken de aanbieders er samen met de gemeente aan deze overdracht zo goed mogelijk te laten verlopen.' 'Niemand hoeft te stoppen met dagbesteding. Alle cliënten kunnen óf blijven op hun huidige plek, óf op een andere plek verder gaan, met vergelijkbare activiteiten.'